

VI. Inkesta Soziolinguistikoa

Euskararen eremu osoa

Eusko Jaurlaritza (Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza)

Nafarroako Gobernua (Euskarabidea)

Euskararen Erakunde Publikoa / Office Public de la Langue Basque

Nafarroako **Gobierno**
Gobernua **de Navarra**

euskarabidea

EUSKO JAURLARITZA **GOBIERNO VASCO**
KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLITICA LINGÜÍSTICA

Euskararen
erakunde
publikoa
Office public de
la langue basque

VI. INKESTA SOZIOLINGUISTIKOAREN euskararen eremu osoko FITXA TEKNIKOA

- Aztertutako unibertsoa euskararen eremu osoko 16 urte edo gehiagoko biztanleria izan da.
- Landa-lana SIADECO Koop EM enpresak egin du EAEn eta Iparraldean, eta IKERTALDE enpresak Nafarroan.
- Datu-bilketa 2016ko apiril eta maiatz bitartean egin da EAEn eta Nafarroan eta azaro eta abendu bitartean Iparraldean.
- Guztira 8.200 inkesta: EAEn 4.200, Nafarroan 2.000 eta Iparraldean 2.000.
- Euskararen eremu osoko lagin osoaren akats tartea \pm % 1,4koa da % 95,5eko konfiantza mailarako eta $p=q=$ % 50. Konfiantza maila bererako erkidegoka laginketa-errorea honakoa da: EAEn \pm % 1,9koa, Nafarroan \pm % 2,9koa eta Iparraldean \pm % 2,3koa.

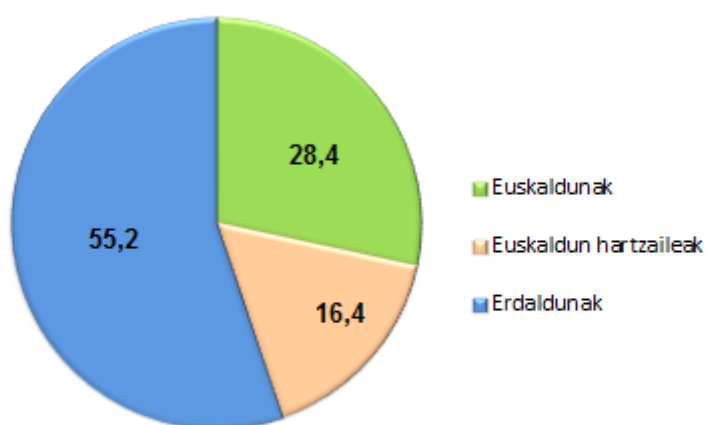
AURKIBIDEA:

1. Hizkuntza gaitasuna	3
2. Hizkuntzaren transmisioa	12
3. Erabilera	22
4. Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarrera	29

1. HIZKUNTZA GAITASUNA

VI. Inkesta Soziolinguistikoaren arabera, 2016n euskararen eremu osoan bizi den 16 urte edo gehiagoko biztanleriaren % 28,4 euskalduna da, % 16,4 euskaldun hartzailea eta % 55,2 erdalduna.

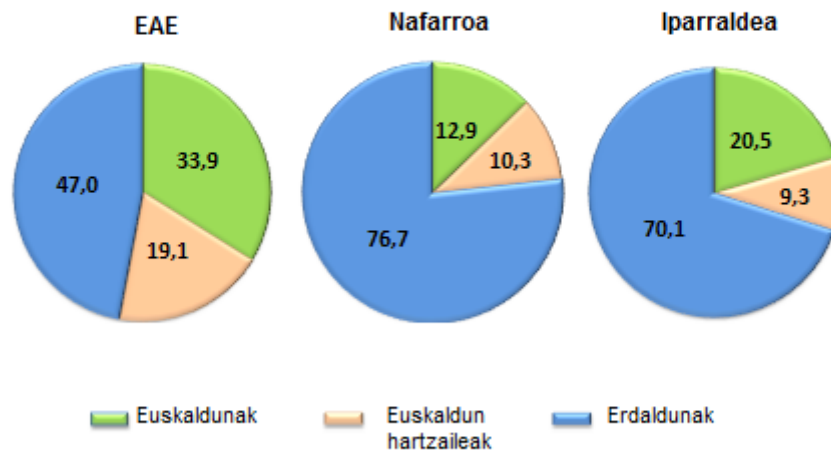
Hizkuntza-gaitasuna. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Hiru erkidego edo herrialdeak kontuan hartuz, alde handiak daude batetik bestera. EAEn hirutik bat baino gehiago euskalduna da (% 33,9). Nafarroan, ordea, zortzitik bat da euskalduna (% 12,9). Azkenik, Iparraldean bostetik bat da euskalduna (% 20,5).

Hizkuntza-gaitasuna erkidegoaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

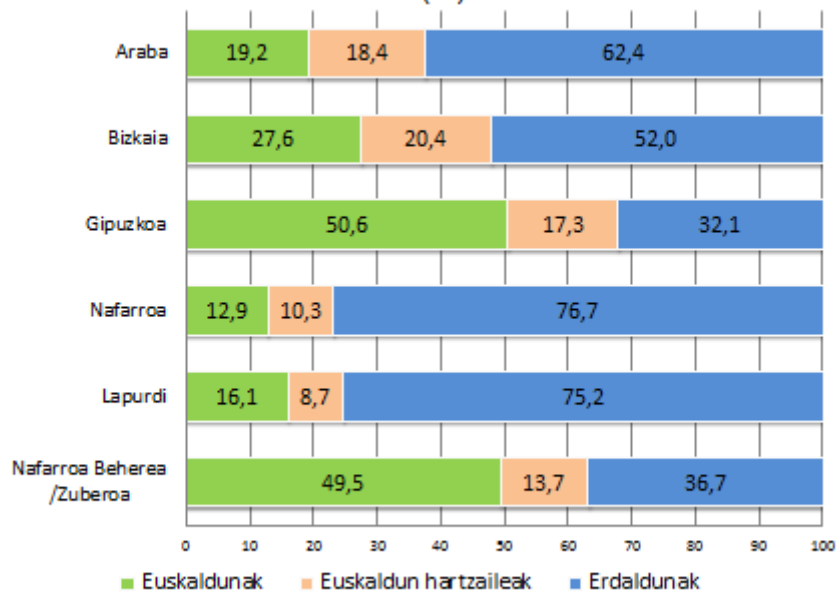
Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Era berean, EAEko eta Iparraldeko lurraldeen artean ere alde handiak daude euskaldunen ehunekoan.

Horrela, EAEn Gipuzkoak du euskaldunen ehunekorik handiena (% 50,6), Bizkaiak euskaldunen ehuneko txikiagoa du (% 27,6) eta, azkenik, Arabak du ehunekorik txikiena (% 19,2).

Gauza bera gertatzen da Iparraldean. Izan ere, Nafarroa Beherean eta Zuberoan % 49,5 dira euskaldunak eta Lapurdin % 16,1.

Hizkuntza-gaitasuna lurraldearen arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Aurreko inkestan bezala, oraingoan ere hiriburuetako datuak emango dira. Aipatzekoa da hiriburuak euren lurraldeek baino euskaldunen ehuneko txikiagoa dutela. Horrela, Donostian euskaldunak % 35,4 dira, % 18,6 Bilbon, % 17,9 Gasteizen, % 10,5 Iruñean eta % 8,4 BAMen (Baiona-Angelu-Miarritze).

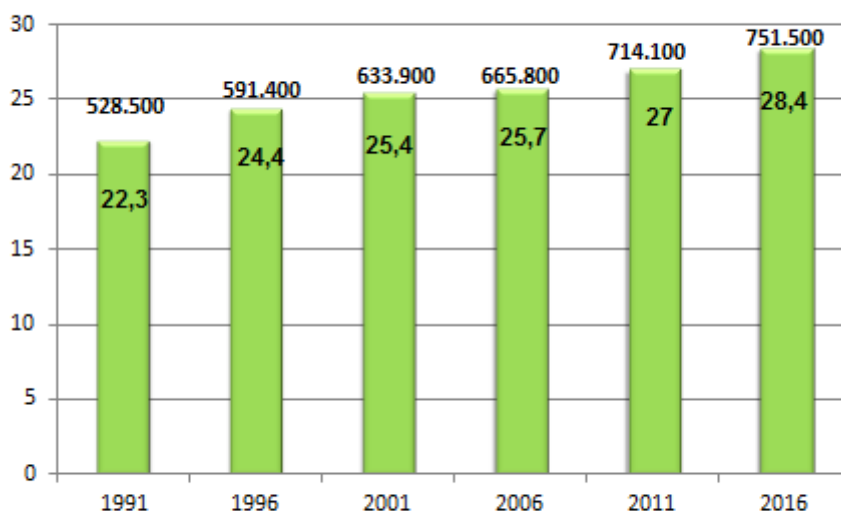
Hizkuntza-gaitasuna hiriburuaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

	Gasteiz	Bilbo	Donostia	Iruñea	BAM
Guztira	206.300	300.300	160.800	166.500	102.200
Euskaldunak	17,9	18,6	35,4	10,5	8,4
Euskaldun hartzaileak	18,4	21,1	21,5	11,4	5,7
Erdaldunak	63,8	60,3	43,1	78,1	85,8

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Azken 25 urteotako bilakaerari dagokionez, gaur egun, 2016an, 1991n baino 223.000 euskaldun gehiago daude euskararen eremu osoan. 6 puntuko hazkundera izan dute euskaldunek ehunekoetan (% 22,3 versus % 28,4).

Euskaldunen bilakaera. Euskararen eremu osoa, 1991-2016

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Euskaldun hartzaileek ere ia 9 puntuko hazkundera izan dute 25 urte hauetan (% 7,7 versus % 16,4).

Erdaldunek, aldiz, 15 puntuko jaitsiera izan dute (% 70 ziren 1991n eta % 55,2 dira 2016an).

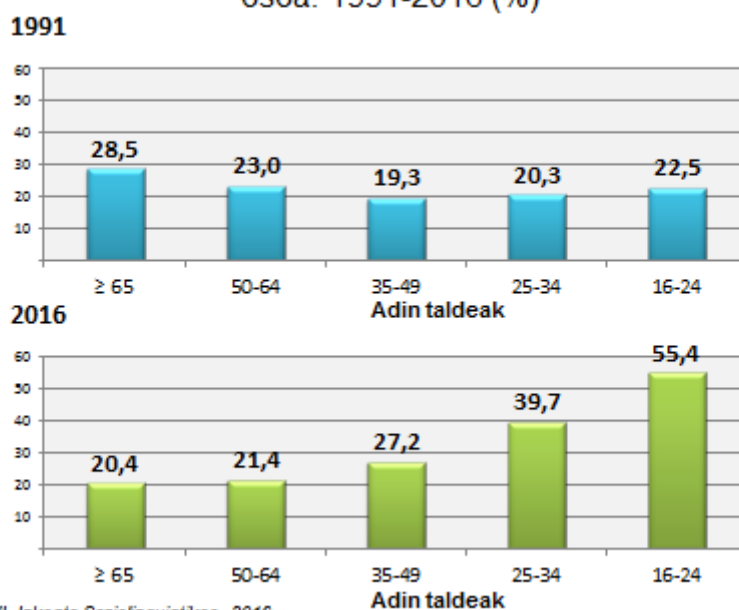
Erdaldunen beherakada eta euskaldunen hazkundera are azpimarragarriagoa da kontuan hartzen baditugu azken urteotan gure gizarteak bizi izan dituen aldaketa soziodemografikoak. Batetik, euskal gizartea gero eta zaharragoa da. Jaiotze-tasa oso txikia da, eta hortaz, gazteen multzoak, euskaldun gehien biltzen dituen multzoa izanik, gero eta pisu txikiagoa du gizarte osoarekiko.

Euskaldunek EAEn eta Nafarroan egin dute gora eta Iparraldean, aldiz, behera. Horrela, 1991n EAEn euskaldunak % 24,1 ziren eta gaur egun, oster, % 33,9. Halaber, Nafarroan euskaldunak % 9,5 eta gaur egun % 12,9 dira. Iparraldean

1996an euskaldunak % 26,4 ziren; 2016an, aldiz, % 20,5 dira. Iparraldean 1996ko inkesta hartuko dugu abiapuntutzat bilakaerak egiteko, eta ez 1991koa.

Erkidego eta lurraldeetako datuak alde batera utzi eta euskaldunen adinari erreparatuz gero, ikus daiteke euskaldunen ehunekorik handiena 35 urtetik beherakoen artean dagoela, 16-24 eta 25-34 adin-taldeetan. Hala ere, euskaldunen hazkundera 65 urtetik beherako adin-talde guztietan gertatu da. Gertakari hori, gainera, ez da berria, halaxe gertatu izan baita azken 25 urteotan, baina agerikoagoa da gazteen artean. Horrela, gaur egun 16 eta 24 urte bitartekoen erdia baino gehiago euskaldunak dira gaur egun (% 55,4); 1991n, aldiz, ez ziren laurdenera iristen (% 22,5).

Euskaldunen bilakaera adinaren arabera. Euskararen eremu osoa. 1991-2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Hortaz, euskaldunen hazkundera gazteenetatik ari da zabaltzen. Multzorik erdaldunena helduena da, baina urteak aurrera egin ahala, multzo hori euskaldunak irabazten ari da azpitik eta erdaldunak galtzen goitik. Hau da, gazteak gero eta euskaldunagoak diren heinean, nagusien multzoan (duela 25 urtera arte euskaldunen ehunekorik handiena zuen) haziz doa erdaldunen ehunekoa.

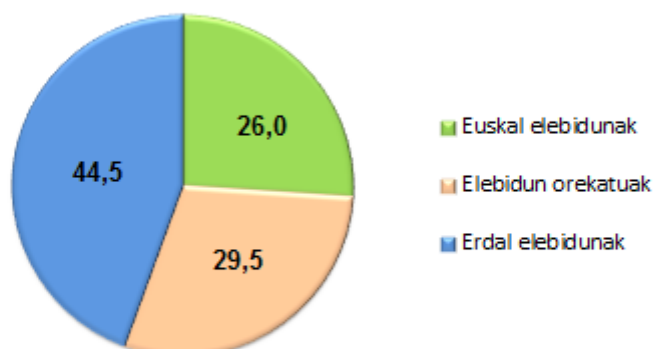
Adinaren arabera joera hori EAEn eta Nafarroan gertatu da, nahiz eta bateko eta besteko ehunekoak oso bestelakoak izan. Gazteenen euskalduntzea agerikoa da eta erdaldunen ehunekoaren jaitsiera orokorra. 16-24 urte bitartekoen artean hamarretik zazpi baino gehiago euskaldunak dira EAEn (% 71,4) eta Nafarroan ehuneko txikiagoa da (% 25,8), baina joera bera da.

Iparraldean, ordea, euskaldunen ehunekorik handiena 65 urte edo gehiagokoen artean dago, eta adinean behera egin ahala, elebidunen ehuneko behera doa, 25-34 adin-taldera iritsi arte, joera aldatu egiten baita. Dena dela, euskaldunen ehunekoaren igoserarik handiena 16-24 urte bitarteko gazteena da (% 18,9 dira 2016an eta % 11,3 ziren 1996an).

Euskaldunen erraztasuna euskaraz egiteko

Euskararen eremu osoan 16 urte edo gehiagoko euskaldunen % 26k erraztasun handiagoa du euskaraz egiteko erdaraz baino, hau da, euskal elebidunak dira. Euskal elebidunen ehunekorik handiena 65 urtetik gorakoek dute (% 42,2), eta txikiena 35-49 urte bitartekoek (% 20,1). EAEn dago euskal elebidunen ehunekorik handiena (% 26,8) eta Iparraldean txikiena (% 20,9). Era berean, Nafarroako euskaldunen % 23,2 da euskal elebiduna.

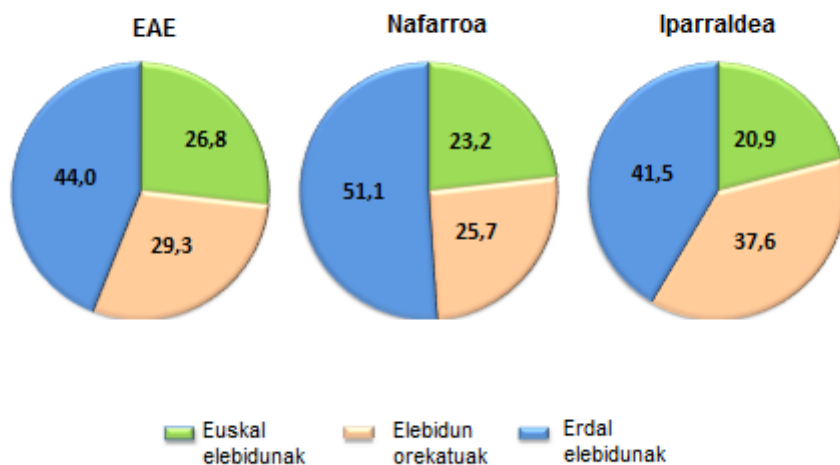
Euskaldunak erraztasunaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Elebidun orekatuak, aldiz, erraztasun bera du euskaraz zein erdaraz egiteko, eta euskaldunen % 29,5 dira. Elebidun orekatuen ehunekorik handiena 35 eta 64 urte bitartekoen artean dago (% 35). Iparraldeak du elebidun orekatuen ehunekorik handiena (% 37,6), EAEn % 29,3 dira eta Nafarroan % 25,7.

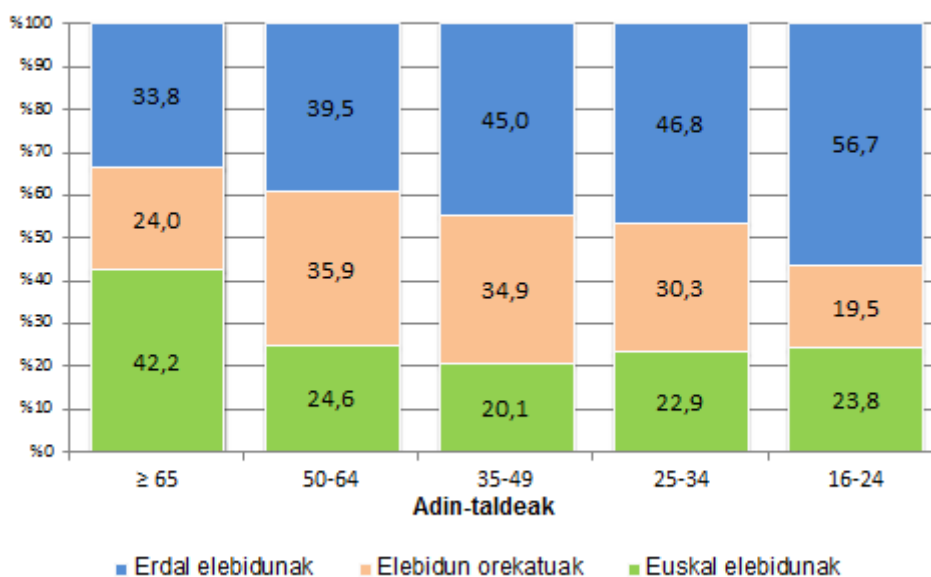
Euskaldunen erraztasuna erkidegoaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Azkenik, erdal elebidunak erraztasun handiagoa du erdaraz egiteko euskaraz baino, eta % 44,5 dira. Euskaldunen multzorik handiena da, eta ehunekoak gora egiten du adinak behera egin ahala. Horrela, 16-24 urte bitarteko euskaldunen erdia baino gehiago erdal elebiduna da (% 56,7). Erkidegoei dagokienez, Nafarroako euskaldunen % 51,1 erdal elebiduna da, EAEn % 44 eta Iparraldean % 41,5.

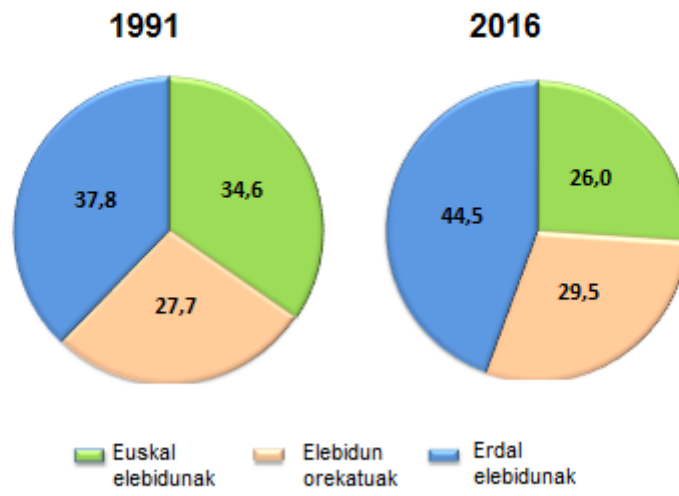
Euskaldunen erraztasuna adinaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Euskaldunen erraztasuna aldatu egin da 1991tik hona. Duela 25 urte euskal elebidunen eta erdal elebidunen ehunekoa nahiko antzekoa zen (% 34,6 versus % 37,8). Gaur egun, ordea, erdal elebidunen ehunekoa 18,5 puntu handiagoa da euskal elebidunena baino (% 26 versus % 44,5).

Euskaldunen erraztasunaren bilakaera. Euskararen eremu osoa, 1991-2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

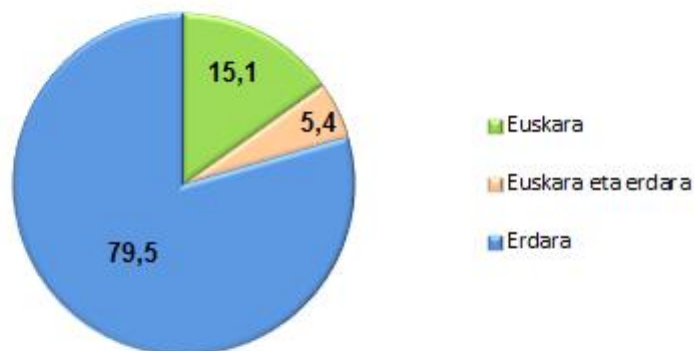
2. HIZKUNTZAREN TRANSMISIOA

Lehen hizkuntza

Lehen hizkuntzari buruz ari garenean, umeak hiru urte bete arte gurasoengandik edo umearekin bizi diren senitartekoengandik jasotako hizkuntzari edo hizkuntzei buruz dihardugu.

VI. Inkesta Soziolinguistikoaren arabera, euskararen eremu osoa 16 urte edo gehiagoko biztanleriaren % 15,1ek euskara soilik jaso du etxean eta % 5,4k euskara eta erdara jaso ditu etxean. Era berean, hamarretik zortzik (% 79,5), erdara soilik jaso du etxean. Erdara diogunean, gaztelaniari edo frantsesari buruz ari gara nagusiki, baina ez da ahaztu behar gero eta gehiagoren lehen hizkuntza errumaniera, portugesa, arabiera, errusiera eta abar direla.

Lehen hizkuntza. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Lehen hizkuntza erdara dutenak nagusi dira euskararen eremu osoko erkidego, lurralde eta adin-talde guztietan, baina alde handiak daude batetik bestera.

Lehen hizkuntza erdara dutenak hiru lurraldeetan nagusi badira ere, EAEk eta Iparraldeak dute ehunekorik txikiena lehen hizkuntza erdara dutenen artean (% 76,4 eta % 78,2). Nafarroan erdara da gehiengo handiaren lehen hizkuntza (% 90,8).

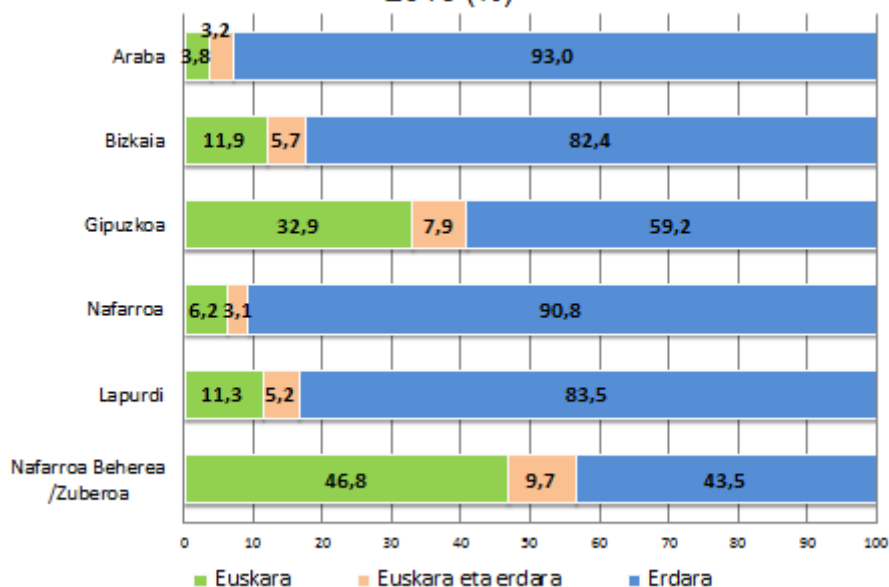
Lehen hizkuntza, erkidegoen arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

	Euskararen eremu osoa	EAE	Nafarroa	Iparraldea
Guztira	2.647.000	1.864.000	534.000	249.000
Euskara	15,1	17,5	6,2	15,9
Euskara eta erdara	5,4	6,0	3,1	5,8
Erdara	79,5	76,4	90,8	78,2

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Lurralde historikoei erreparatuz, alde handia dago lehen hizkuntza euskara dutenen ehunekoan. Izan ere, Nafarroa Beherea eta Zuberoak lehen hizkuntza euskara soilik jaso dutenen ehunekorik handiena (% 46,8) eta baita Gipuzkoak ere (% 32,9). Ondoren, Bizkaiak eta Lapurdik antzeko ehunekoa dute (% 11,9 eta % 11,3 hurrenez hurren). Azkenik Nafarroak (% 6,2) eta Arabak (% 3,8) dute euskara soilik jaso dutenen ehunekorik txikiena.

Lehen hizkuntza lurraldearen arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

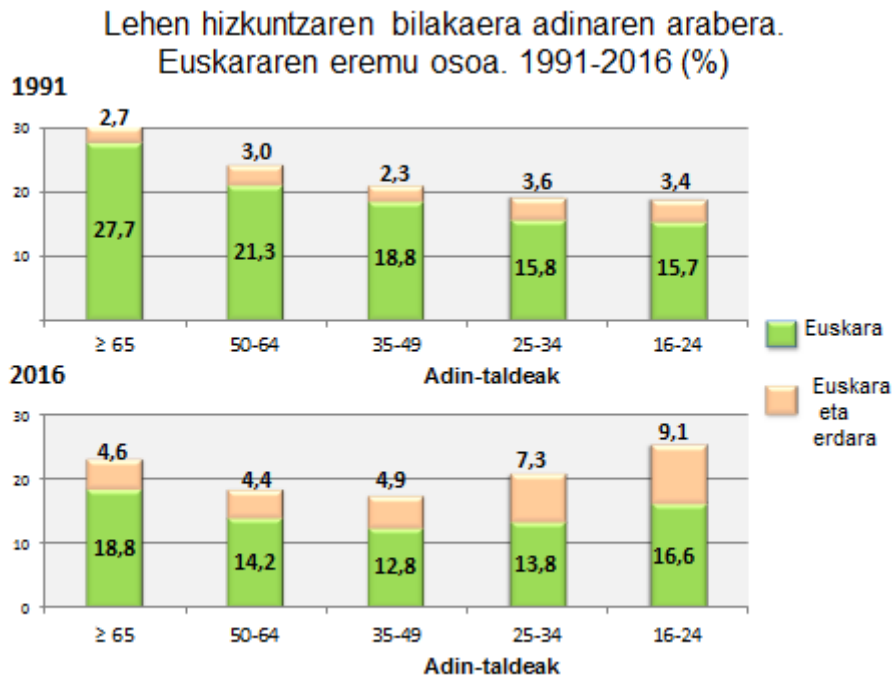

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Adinari erreparatuz, gaur egun 65 urte edo gehiagokoek eta 16-24 urte bitarteko gazteek dute euskara soilik jaso dutenen ehunekorik altuena (% 18,8 eta % 16,6 hurrenez hurren). Ehunekorik txikiena 35-49 urte bitartekoek dute (% 12,8).

Duela 25 urte, lehen hizkuntza gisa, euskara soilik jaso zutenen ehunekorik altuena 65 urtetik gorakoek zuten (% 27,7) eta behera egiten zuen adinean behera egin ahala. Gazteenek zuten ehunekorik txikiena (% 15,7). Gaur egun, ordea, 16-24 urte bitartekoek ehuneko altuagoa dute (% 15,7 versus % 16,6).

Euskara eta erdara batera jaso zutenen ehunekoa txikiagoa zen oro har, gaur egun baino (% 3 versus % 5,4). Adinari erreparatuz eta alderaketa eginez, gazteenen artean dago alderik handiena. Izan ere, duela 25 urte, 16-24 urte bitarteko gazteen % 3,4k jaso zuen euskara eta erdara batera lehen hizkuntza gisa; gaur egun, ordea, adin horretako gazteen % 9,1ek jaso du, hau da, ia 6 puntuko aldea.

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

16

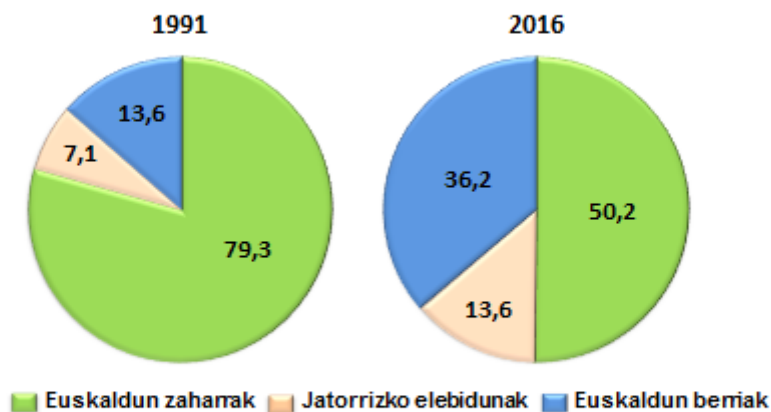
Euskaldunak lehen hizkuntzaren arabera

Euskararen eremu osoko 16 urte edo gehiagoko euskaldunak etxean jaso duten hizkuntzaren arabera nolakoak diren aztertuko da orain.

Euskaldunen erdiak euskara soilik jaso du etxean, hau da, euskaldun zaharrak dira (% 50,2). Euskaldunen % 13,6k, ordea, euskara eta erdara jaso ditu etxean, eta jatorrizko elebidunak dira. Azkenik, herenak baino gehiagok erdara jaso du etxean eta euskaldun berriak dira (% 36,2). Azken hauek etxetik kanpo ikasi dute euskara, eskolan edo euskaltegian. Azpimarratzekoa da euskaldunen artean multzo hori pisu handia hartzen ari dela.

Euskaldunen multzoa asko aldatu da azken 25 urteotan. 1991n euskaldun gehienak (% 79,3) euskaldun zaharrak ziren, hau da, euskara etxean jaso zuten. Euskaldun zaharrak, gainera, nagusi ziren adin-talde guztietan. 2016an, aldiz, euskaldun zaharrek nagusi izaten jarraitzen badute ere, jatorrizko elebidunek pisu handia hartu dute eta are handiagoa euskaldun berriek, batez ere 35 urtetik beherakoen artean.

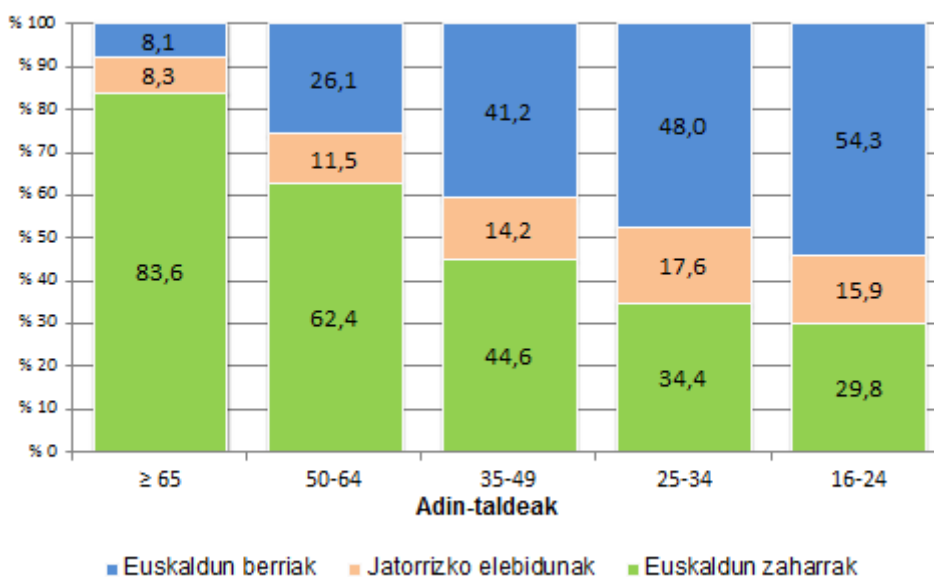
Euskaldunen bilakaera lehen hizkuntzaren arabera.
Euskararen eremu osoa, 1991-2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Gaur egun, 16-24 urte bitarteko euskaldunen erdia baino gehiago euskaldun berria da (% 54,3) eta 25-34 urte bitartekoen ia erdia (% 48). 1991n, ordea, 16-24 urte bitarteko euskaldunen laurdena besterik ez zen euskaldun berria (% 25,5) eta 25-34 urte bitartekoen bostena (% 21,3).

Euskaldunak lehen hizkuntzaren eta adinaren arabera
Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Familia bidezko hizkuntzaren transmisioa

Familia bidezko hizkuntzaren transmisioa nolakoa den jakiteko inkestatu guztiei galdetu zaie zein hizkuntza jaso duten etxean, euren gurasoen hizkuntza-gaitasunaren arabera.

Kontuan izan behar da inkestatuen artean 16 eta ia 100 urte bitarteko pertsonak daudela. Horren ondorioz, orain dela ia ehun urtetik hona gurasoek nola transmititu duten euskara jakin dezakegu.

Gurasoak biak euskaldunak izanik, seme-alaben % 79,1ek euskara soilik jaso du etxean Euskararen eremu osoan, % 8,2k euskara eta erdara eta % 12,7k ez du euskararik jaso.

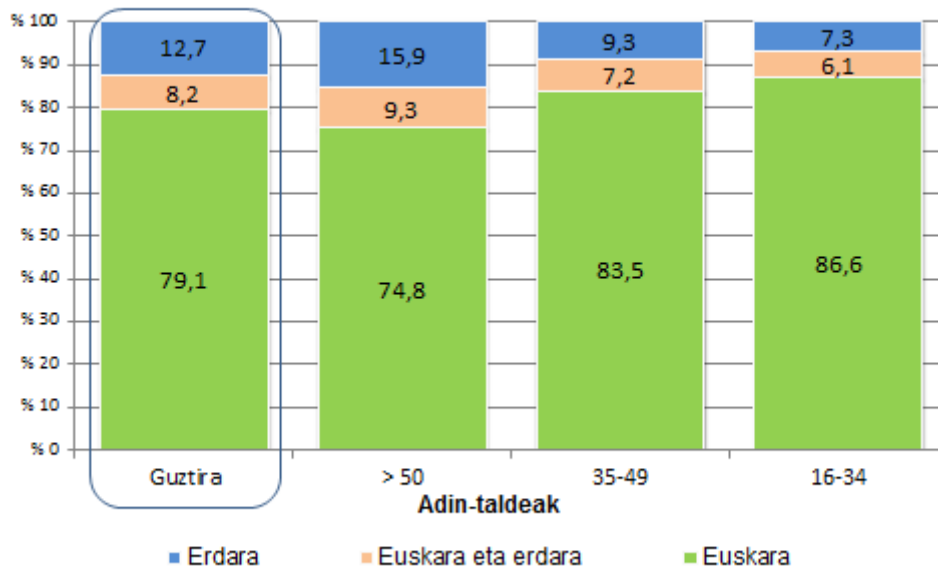
Gurasoetako bat baino ez izanik euskalduna, % 61,3k erdara soilik transmititu du eta % 38,7k euskara eta erdara.

Aipatzekoa da guraso biak euskaldunak izanik, euskararen transmisioa handiagoa dela adinean behera egin ahala. Horrela, euskararen transmisiorik handiena 16-34 urte bitarteko inkestatuek dute. Adin horretako gazteen % 86,6k euskara soilik jaso du etxean eta % 6,1ek euskara eta erdara.

Era berean, 35-49 urtera bitartean dituztenen artean, guraso biak euskaldunak izanik, % 83,5ek euskara soilik jaso du eta % 7,2k euskara eta erdara.

Azkenik, 50 urte edo gehiago dituztenen artean euskararen transmisioa txikiagoa da: % 74,8k euskara soilik jaso dute eta % 9,3k euskara eta erdara.

Transmisioa guraso biak euskaldunak direnean, adinaren arabera.
Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

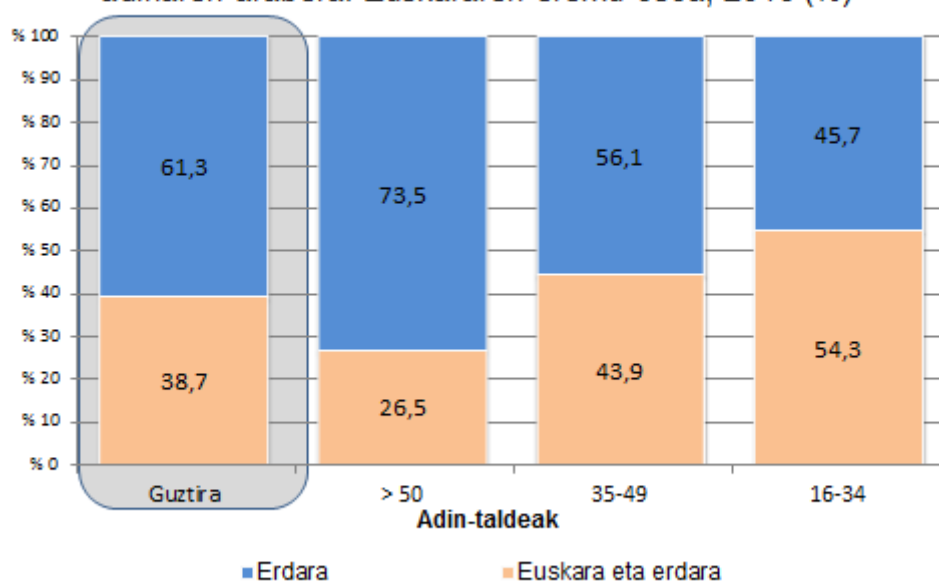

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Gurasoetako batek euskaraz ez dakienean, desberdintasun handiak daude euskararen transmisioan adinaren arabera. Adinean behera egin ahala, euskararen transmisioa gero eta handiagoa da.

Horrela, gurasoetako batek euskaraz ez dakienean, 16-34 urte bitartekoen erdiak baino gehiagok (% 54,3) euskara jaso du etxean erdararekin batera, baita 35-49 urte bitartekoen % 43,9k eta 50 urte edo gehiagokoen % 26,5ek.

Transmisioa gurasoetako bat bakarrik euskalduna denean adinaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

3-15 urte bitarteko seme-alabak dituzten familien hizkuntza-transmisioa

3-15 urte bitarteko seme-alabak dituzten familien hizkuntzaren transmisioa nolakoa den jakiteko inkestatuei galdetu zaie zein hizkuntza transmititu dieten seme-alabei. Transmisio hori aztertzeko gurasoen hizkuntza-gaitasuna eta euren lehen hizkuntza izan dira kontuan.

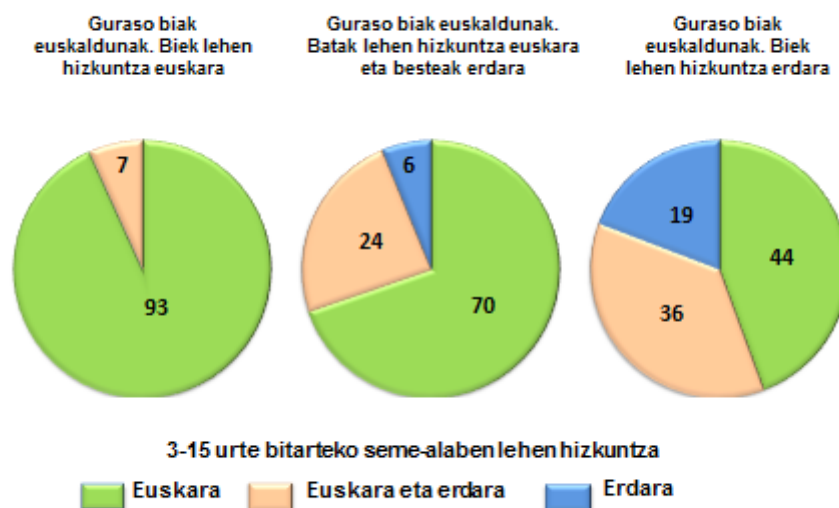
Guraso biak euskaldunak direnean

Gurasoak biak euskaldunak direnean eta bien lehen hizkuntza euskara denean, seme-alaben % 93k euskara soilik jaso du etxean eta % 7k euskara eta erdara.

Gurasoak biak euskaldunak direnean eta bietako baten lehen hizkuntza euskara denean, seme-alaben % 70k euskara soilik jaso du etxean, % 24k euskara eta erdara eta %6k erdara.

Gurasoak biak euskaldunak direnean eta bien lehen hizkuntza erdara denean, seme-alaben % 44k euskara soilik jaso du etxean, % 36k euskara eta erdara eta % 19k erdara.

3-15 urte bitarteko seme-alabei transmititutako hizkuntza, gurasoen lehen hizkuntzaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

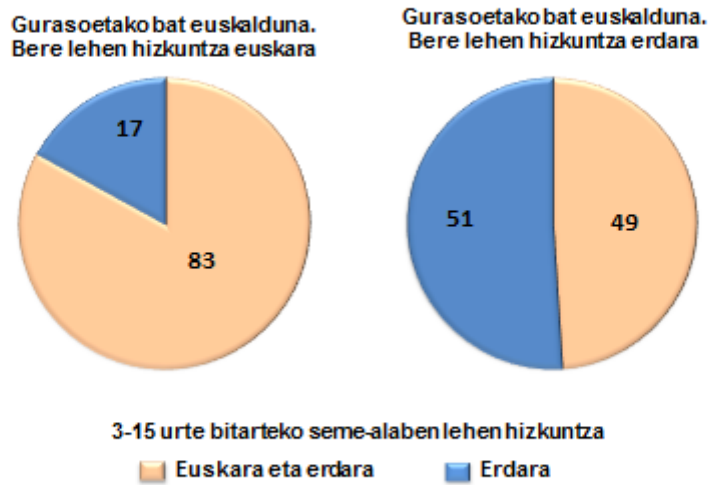
Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Gurasoetako bat denean euskalduna

Gurasoetako bat baino ez denean euskalduna, eta bere lehen hizkuntza euskara denean, % 83k euskara eta erdara transmititu ditu eta % 17k erdara soilik.

Gurasoetako bat baino ez denean euskalduna, eta bere lehen hizkuntza erdara denean, % 49k euskara eta erdara transmititu ditu eta % 51k erdara soilik.

3-15 urte bitarteko seme-alabei transmititutako hizkuntza, gurasoen lehen hizkuntzaren arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

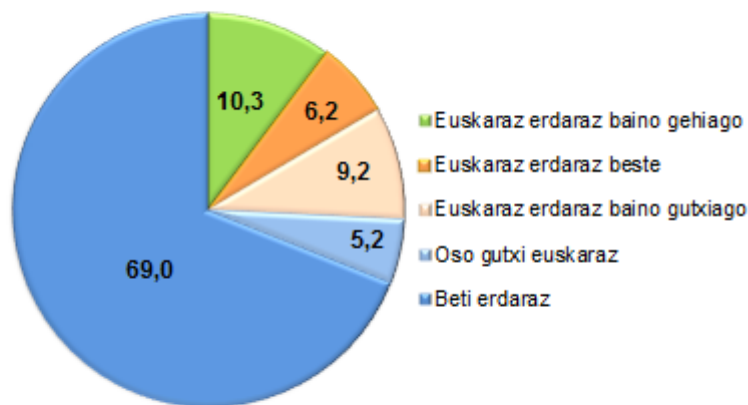
3. EUSKARAREN ERABILERA

Euskararen eremu osoan, 16 urte edo gehiagoko biztanleen % 25,7k euskara erabiltzen du neurri batean ala bestean:

- a) % 16,5ek euskararen erabilera trinkoa egiten du, hau da, euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen du eguneroko jardunean.
- b) Aldi berean, % 9,2k euskara erabiltzen du, baina erdara baino gutxiago.

Gainerako guztiek (% 74,3) erdara erabiltzen dute beti edo ia beti. Kontuan hartu behar da, hala ere, azken hauen artean badela multzo txiki bat (% 5,2) oso gutxitan bada ere euskara ere erabiltzen duena.

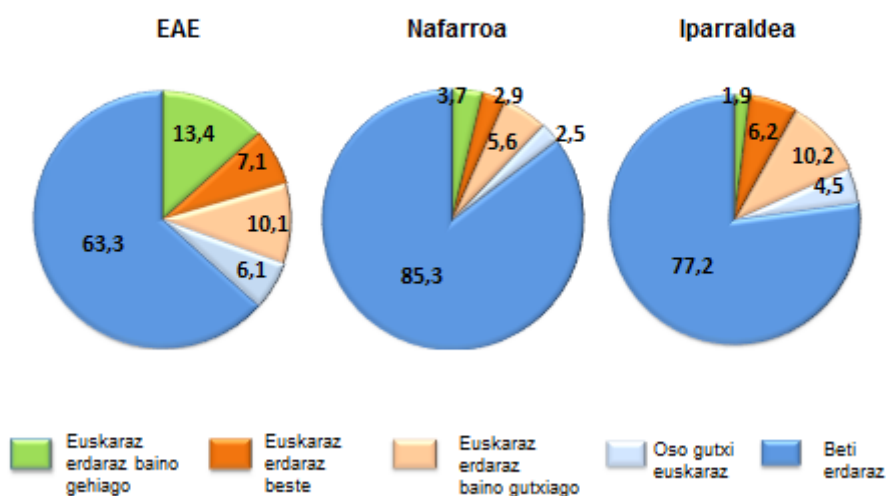
Euskararen erabileraren tipologia. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Erabilerari buruzko emaitzetan alde handiak daude erkidego batetik bestera. Izan ere, euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak, hau da, euskararen erabilera trinkoa egiten dutenak % 20,1 dira EAEn, % 6,6 Nafarroan eta % 8,1 Iparraldean. Horietaz gain, euskara erabiltzen dutenak, baina erdara baino gutxiago, % 10,1 dira EAEn, % 5,6 Nafarroan eta % 10,2 Iparraldean.

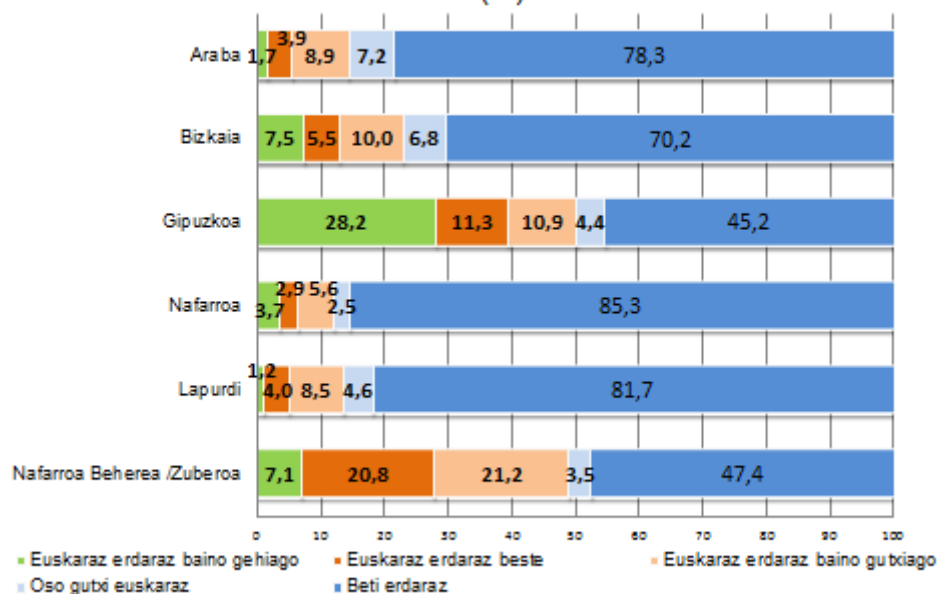
Euskararen erabilera erkidegoen arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Erkidegoen artean dauden alde horiek oso nabarmenak dira lurraldeen artean ere. Euskararen erabilera trinkoaren ehunekoak nahiko antzekoak dira Araban (% 5,6), Lapurdin (% 5,2) eta Nafarroan (% 6,6). Bizkaian handiagoa da erabilera (% 13), eta are handiagoa Nafarroa Beherean eta Zuberoan (% 27,9). Euskararen erabilerarik handiena Gipuzkoak du (% 39,5).

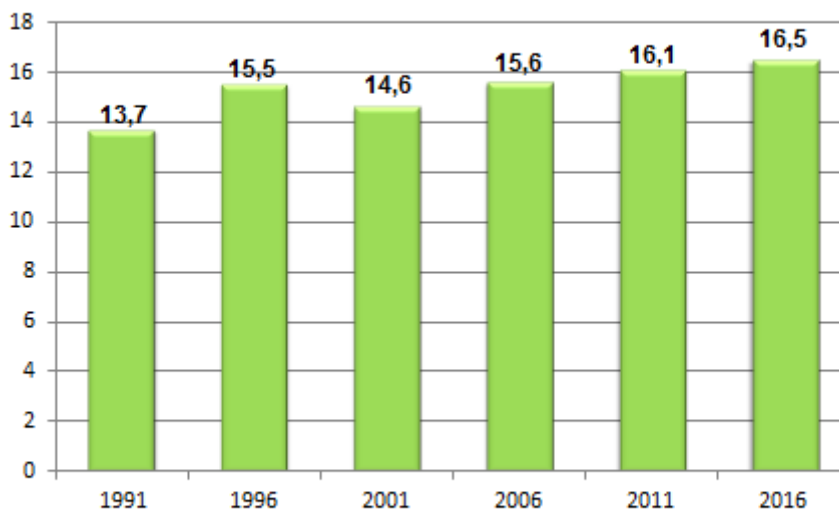
Euskararen erabilera lurraldearen arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Azken 25 urteotako bilakaera aztertuz gero, euskararen erabilera trinkoak ia 3 puntu egin du gora euskararen eremu osoan.

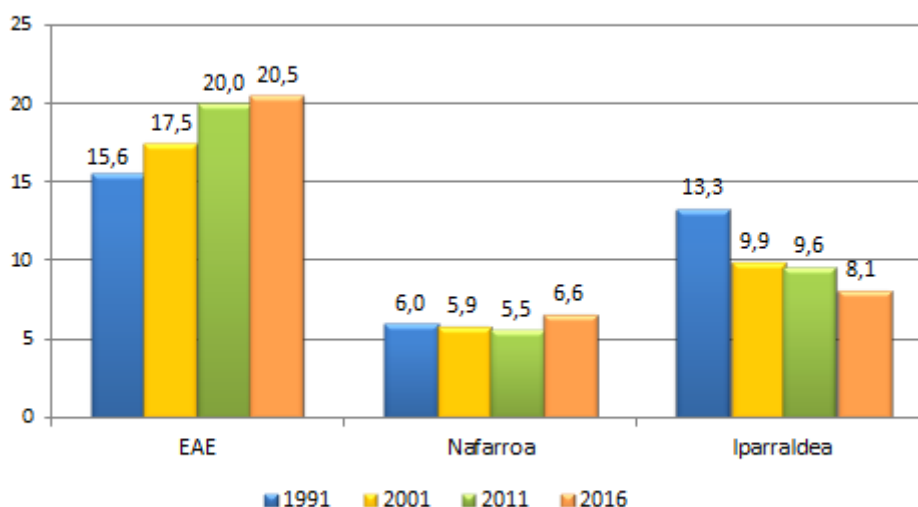
Euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenen bilakaera.
Euskararen eremu osoa, 1991-2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Euskararen eremu osoan euskararen erabilera trinkoak izan duen hazkundera EAEko hazkunderagatik da (5 puntuko igoera). Nafarroan mantendu egin da erabileraren ehunekoa (% 5 eta % 6 inguru). Iparraldean, aldiz, jaitsi egin da (5 puntuko jaitsiera 20 urtean).

Euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenen bilakaera
erkidegoaren arabera. Euskararen eremu osoa, 1991-2016 (%)

Oherria: Iparraldean 1996ko datuak dira eta ez 1991koak

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

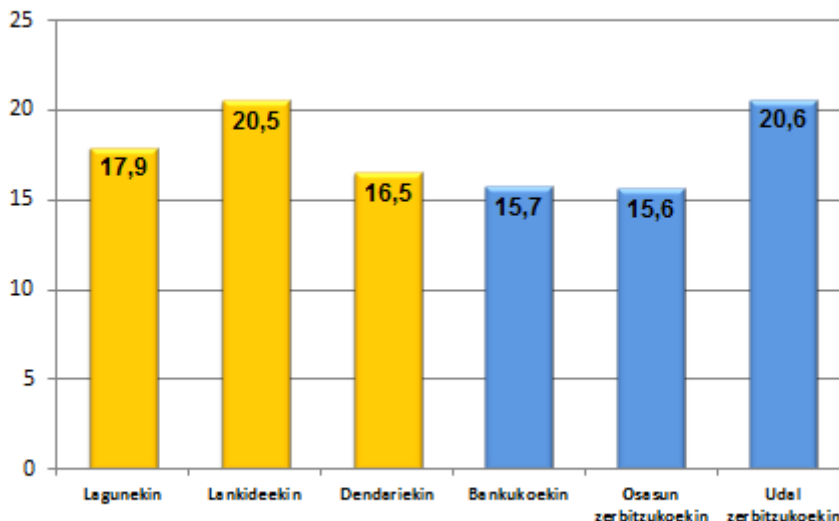
Oro har euskarak erabilera-eremu guztietan egin du gora: etxean (kide batzuekin igo eta beste batzuekin mantendu edo apur bat jaitsi), lankideekin, lagunekin eta eremu formalean.

Azken 25 urteotan gorakadarik handiena eremu formalean gertatu da, bereziki udal eta osasun zerbitzuetan. 2016an, Euskararen eremu osoko biztanleen % 20,6k euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen du udal zerbitzuetan eta % 15,6k osasun-zerbitzuetan (1991n, euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen zutenak bi eremu horietan % 11,7 eta % 6,9 ziren, hurrenez hurren).

Horrezaz gain, aipagarria da lankideekin euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenen ehunekoaren gorakada, 7 puntukoa, alegia (% 13,5 zen 1991n eta % 20,5 da 2016an).

Lagunen artean ere 3 puntuko igoera izan du euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenen ehunekoak (% 14,7 zen 1991n eta % 17,9 da 2016an).

Eremu hurbil eta formalean euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

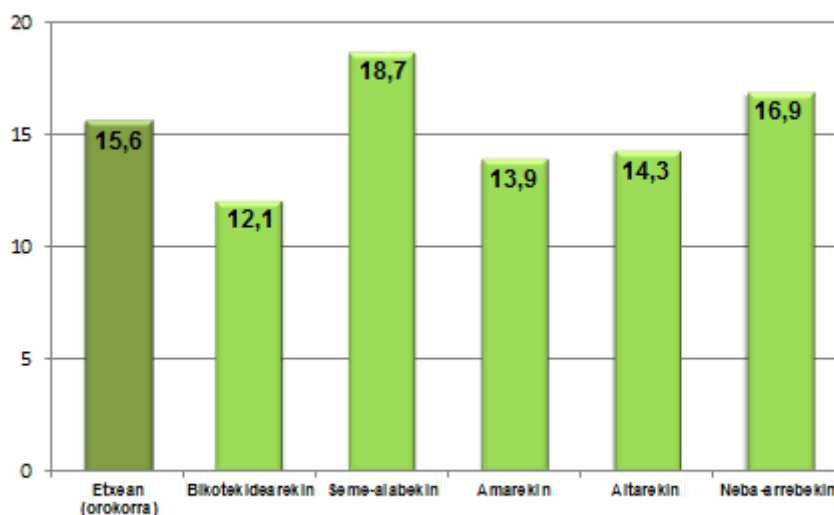
Eremu formaletik kanpo, aipatzekoa da azken bost urteotan etxean euskararen erabilerak izan duen gorakada. Izan ere, 1991tik 2011ra arte etxeko erabilerak jaitziera txikia izan du (% 15,6 versus % 14,2), eta 2016an aldiz, etxean euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak % 15,6 dira. Hortaz,

azken 20 urteotako jaitsiera eten eta 1,4 puntuko igoera izan du azken 5 urteotan etxeko erabilerak.

Igoera horren arrazoia etxeko kide guztien artean euskararen erabilerak izan duen gorakadan dago.

Duela 25 urteko datuekin alderatuz, 2016an, seme-alabekin euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak % 18,7 dira (1991n % 15,8), neba-arrebekin % 16,9 (1991n % 14,3), aitarekin % 14,3 (1991n % 9) eta amarekin % 13,9 (1991n % 11,1). Etxeko kideen artean erabilerarik txikiena bikotekideen artekoa da (% 12,1), hau da, 1991n baino erabilera txikiagoa, baina 2011n baino handiagoa (% 13,3 zen 1991n eta 2011n % 11,8) .

Etxean euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak.
Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

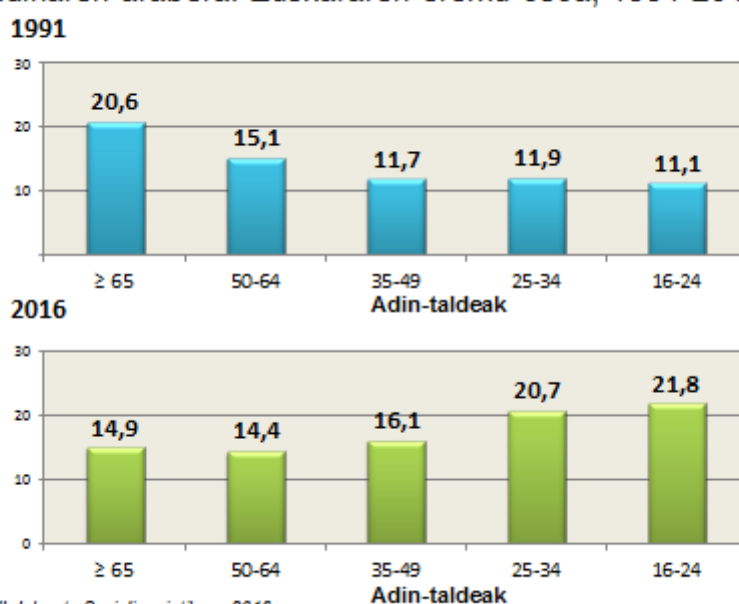
Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Euskararen erabilera adinaren arabera aztertuz gero, euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenen portzentajea gero eta txikiagoa da 50 urtetik gorakoan artean eta gero eta handiagoa adin horretatik beherakoan artean. Hazkundera, gainera, handiagoa da adinak behera egin ahala. 2016an, 65 urtetik gorakoan artean euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak % 14,9 dira (1991n % 20,6), 50 eta 64 urte bitartekoan artean % 14,4 (1991n % 15,1), 35 eta 49 urte bitartekoan artean % 16,1 (% 11,7 zen 1991n), 25 eta 34 urte bitartekoan artean % 20,7 (1991n % 11,9) eta 16 eta 24 urte bitartekoan artean % 21,8 (1991n % 11,1).

Beti erdara erabiltzen dutenak erdia baino gehiago dira adin-talde guztietan, 25 urtetik beherakoen artean izan ezik (16 eta 24 urte bitartekoen artean beti erdaraz aritzen direnak % 48,7 dira).

Adinaren arabera jokoera horiek oro har errepikatu egiten dira EAEko hiru lurraldeetan eta Nafarroan, baina ez Iparraldean. Gipuzkoan, gainera, azpimarratzekoa da 25 urtetik beherako gazteen artean ez ezik (% 54,7), 25 eta 34 urte bitartekoen artean ere (% 52,1) erdia baino gehiago direla dagoeneko euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenak eguneroko jardunean.

Euskara erdara beste edo gehiago erabiltzen dutenen bilakaera adinaren arabera. Euskararen eremu osoa, 1991-2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Beraz, orain arteko emaitzak kontuan hartuta, esan daiteke euskararen eremu osoan gero eta pertsona gehiagok erabiltzen duela euskara eta gero eta gutxiago direla erdara hutsean aritzen direnak. Hau da, ahozko euskararen presentzia gero eta handiagoa da bai familiaren esparruan, bai lagunekin, baita lankideekin eta baita eremu formalean ere.

Euskararen erabilera gizarte-sareetan

Inkestatuen % 71,5k Interneteko gizarte-sareak erabiltzen ditu, gehienek egunero (% 60,8).

Erabiltzaileen adinari dagokionez, 65 urtetik beherako adin-talde guztietan gehienek erabiltzen dituzte gizarte-sareak egunero, eta zenbat eta gazteagoa izan, orduan eta erabilera handiagoa: % 69,1 dira 50-64 urte bitartekoen artean; % 98,1, ordea, 16-24 urte bitartekoen artean.

Euskararen eremu osoan Interneteko gizarte-sareetan gehien erabiltzen diren hizkuntzak gaztelania eta frantsesa dira: gaztelania EAEn eta Nafarroan eta frantsesa Iparraldean. Hala ere, erabiltzaileen % 14,2k maiztasun handiz erabiltzen du euskara, hau da, euskara erabiltzen du erdara beste edo gehiago. Euskararen erabilerarik handiena 16-24 urte bitarteko gazteek dute, euskara maiztasun handiz erabiltzen dutenak % 23,2 baitira.

Gaztelaniaz, frantsesez eta euskaraz aritzeaz gain, beste hizkuntza batzuetan ere badihardute erabiltzaileek Interneteko gizarte-sareetan, nagusiki ingelesez (% 3,6).

4. EUSKARAREN ERABILERA SUSTATZEARI BURUZKO JARRERA

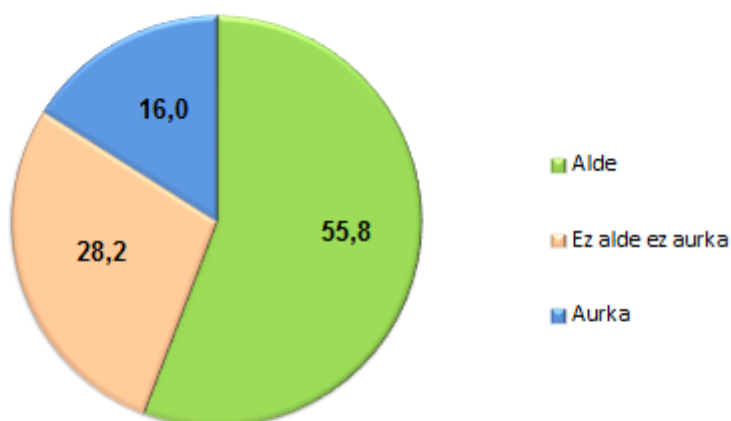
Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarrera ezagutzeko, euskararen eremu osoko 16 urte edo gehiagoko biztanleek hainbat esparrutan euskara sustatzearen alde edo kontra erakutsi duten iritziaeren araberrako tipologia eratu da.

Honako hauek dira tipologia osatzeko erabiltzen diren baieztapenak:

- Administrazioan sartzeko euskara jakitea beharrezkoa da
- Hobe da jendeak ingelesa ikastea euskara ikastea baino (ados ez daudenak dira euskara sustatzearen aldekoak)
- Ezinbestekoa da haur guztiek euskara ikastea
- Irrati/telebistek programa gehiago behar lukete euskaraz

Euskararen eremu osoko 16 urte edo gehiagoko biztanleen % 55,8 euskararen erabilera sustatzearen alde dago, % 28,2 ez alde ez aurka eta % 16 aurka.

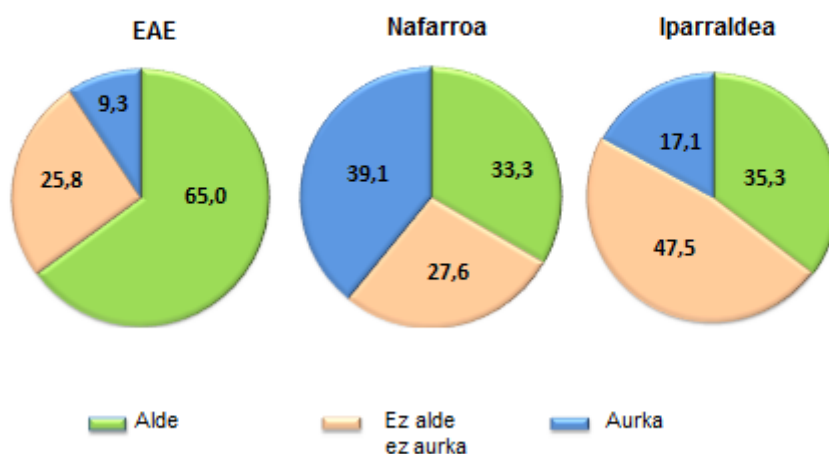
Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarrera.
Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Euskararekiko jarrerak lotura handia du hizkuntza-gaitasunarekin. Izan ere, euskararen erabilera sustatzearen alde azaltzen da euskaldunen % 85,3, euskaldun hartzaileen % 61,2 eta erdaldun elebakarren % 39.

Euskara sustatzearen aldeko jarrera handiagoa da EAEn (% 65), Nafarroan (% 33,3) eta Iparraldean (% 35,3) baino.

Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarrera, erkidegoen arabera. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

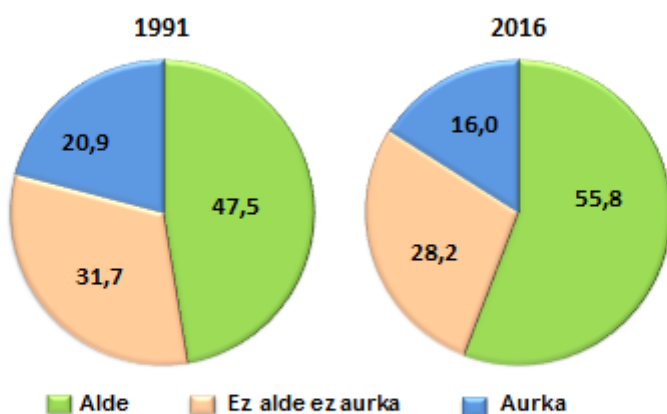
Euskararen erabilera sustatzeko aldeko jarrera handiena ageri dute Gipuzkoak (% 74,6), Bizkaiak (% 62,2), Nafarroa Behereak/Zuberoak (% 55) eta Arabak (% 53,4), eta txikiena berriz Nafarroak (% 33,3) eta Lapurdik (% 32,4).

Hiriburuei dagokienez, Donostiako biztanleriaren % 60,7 euskara sustatzearen alde dago, Bilboko biztanleriaren % 53,8, Gasteizkoaren % 50,6, Iruñekoaren % 37,6 eta BAMEkoaren % 26,4.

Adinari dagokionez, ez dago alde handirik euskararen erabilera sustatzearen aldekoen ehunekoetan: % 54,6 da ehunekorik txikiena (50-64 urte bitartekoak) eta % 57,7 handiena (25-34 urte bitartekoak).

Euskara sustatzearen aldeko jarrerak gora egin du azken 25 urteotan. 1991ko eta 2016ko datuak alderatuz, euskara sustatzearen alde daudenen ehunekoak 8 puntuko igoera izan du (% 47,5 versus % 55,8). 2016an gutxiago dira ez alde ez aurka agertzen direnak (% 31,7 versus % 28,2), eta gutxitu egin da aurka dudenen ehunekoa (% 20,9 versus % 16).

Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarreraren bilakaera.
Euskararen eremu osoa, 1991-2016 (%)

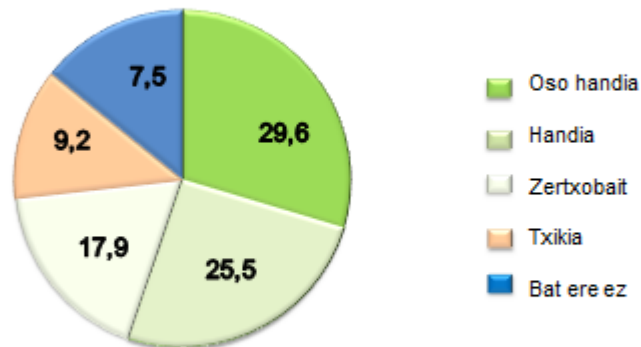

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Euskarari buruzko interesa eta beste zenbait iritzi

Euskararen eremu osoko biztanleen gehiengoak interesa erakusten du euskararekiko. Izan ere, biztanleen % 55,1k euskararekiko interesa handia edo oso handia du: % 29,6k oso handia, % 25,5k nahiko handia. % 7,5 dira ez dutenak bat ere interesik.

Euskarari buruzko interesa. Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

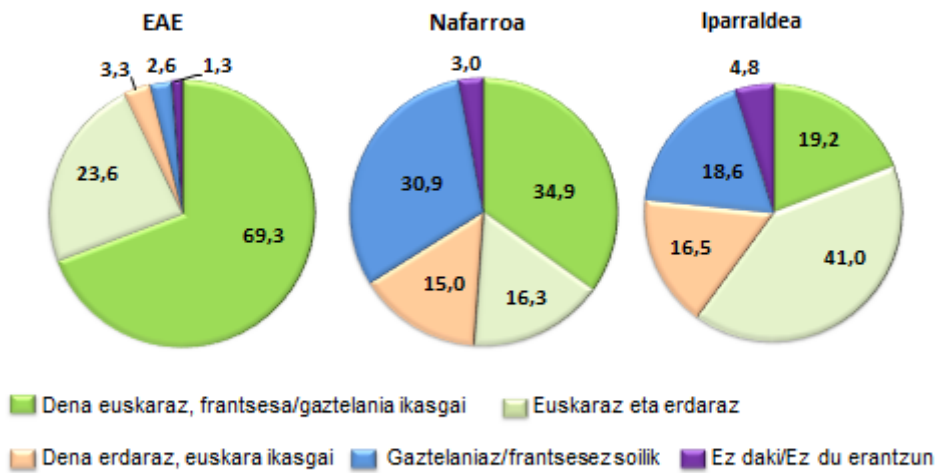
Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016

Euskararen eremu osoko 16 urte edo gehiagoko biztanleen % 85,8k uste du euskaraz eta erdaraz hitz egin beharko litzatekeela etorkizunean. % 9,2k euskaraz soilik egin beharko litzatekeela uste du, eta % 4,1ek, halaber, gaztelaniaz/frantsesez soilik.

Irakaskuntzari dagokionez, euskararen eremu osoko biztanleen % 57,6k D eredia nahiko luke seme-alabentzat (dena euskaraz, gaztelania/frantsesa ikasgai gisa) B eredia nahi luke % 23,7k (euskaraz eta gaztelaniaz/frantsesez), A eredia % 6,9k (dena gaztelaniaz/frantsesez, euskara ikasgai gisa) eta X eredia % 9,8k (dena gaztelaniaz/frantsesez). Gainerako % 1,9k ez daki edo ez du erantzun.

EAEn gehienek D eredia (% 69,3) eta B eredia (% 23,6) aukeratuko lituzkete, seme-alaben eskolatzeko-hizkuntza gisa. Nafarroan % 34,9k D eredia aukeratuko lukete eta beste % 30,9k G eredia (dena gaztelaniaz). Iparraldean eredurik aukeratuena B eredia da, % 41ek aukeratuko bailuke eta ondoren D eredia (% 19,2). Azkenik, Iparraldean % 18,6k X eredia aukeratuko luke (dena frantsesez) eta % 16,5ek A eredia.

Seme-alabarik izanez gero, zein hizkuntzatan nahiko zenuke haiek ikastea? Euskararen eremu osoa, 2016 (%)

Iturria: VI. Inkesta Soziolinguistikoa, 2016